

Grondwaterbeleidsplan

Gemeente Dalfsen

Korte introductie

Vanaf 2008 heeft de gemeente Dalfsen een grondwaterzorgplicht vanuit de Wet Verankering en bekostiging gemeentelijke watertaken.

De gemeente heeft hierop in 2009 geanticipeerd met het plan voor een grondwatermeetnet voor stedelijk gebied. Dit meetnet is sinds 2010 in bedrijf.

In het GRP 2012-2015 zijn de hoofdlijnen voor het grondwaterbeleid in Dalfsen opgenomen. De Raad heeft daarbij aangegeven dat er een verdere uitwerking gewenst is van het beschreven grondwaterbeleid. Dit grondwaterbeleidsplan is het resultaat.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
1. Inleiding	4
1.1. Aanleiding	4
1.2. Grondwateroverlast	4
1.3. Stedelijk grondwater	4
1.4. Afbakening en planperiode	5
2. Beleidskader	6
2.1. Algemeen	6
2.2. Waterwet - grondwaterzorgplicht	6
2.3. Taakverdeling en verantwoordelijkheden	7
3. Visie en strategie	9
3.1. Grondwatervisie	9
3.2. Strategie maatregelen	9
4. Gewenste ontwatering	12
4.1. Achtergrond	12
4.2. Ontwateringdiepte	12
4.3. Definitie structurele overlast in bestaand bebouwd gebied	13
4.4. Ontvangst particulier aangeboden grondwater	14
5. Monitoring grondwater	15
5.1. Achtergrond grondwatermeetnet	15
5.2. Grondwatersituatie	15
5.3. Voorgenomen acties	17
6. Aanpak grondwateroverlast	18
6.1. Achtergrond	18
6.2. Bestrijden huidige grondwateroverlast	18
6.3. Voorkomen nieuwe problemen grondwateroverlast bij nieuwbouw	19
7. Communicatie: (grond)waterloket	20
8. Sturing en meting	21
8.1. Inleiding	21
8.2. Beslispunten	21

Bijlagen

1. Ontwateringdiepte (m) bij peilbuizen bij RHG
2. Ontwateringdiepte in maatgevende natte periode
3. Isohypsen van de grondwaterstand op 8 januari 2012
4. Indicatieve ontwateringskaart op 8 januari 2012

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Per 1 januari 2008 is de gemeentelijke grondwaterzorgplicht in werking getreden, zoals aangegeven in de Wet Verankering en bekostiging gemeentelijke watertaken. Het is een gemeentelijke taak, die per 22 december 2009 is geïntegreerd in de Waterwet. De kern van de gemeentelijke grondwaterzorgplicht kan als volgt worden samengevat:

“Het in het openbare gemeentelijke gebied treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken, voor zover het treffen van die maatregelen doelmatig is en deze niet tot de verantwoordelijkheid van het waterschap of de provincie behoort.”
(Artikel 3.6 Waterwet)

De grondwaterzorgplicht brengt mee dat de gemeente inzicht moet hebben in de ontwateringdiepte van de openbare ruimte. Daarom heeft de gemeente Dalfsen sinds 2011 een grondwatermeetnet. Daarnaast is in het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) Dalfsen 2012-2015 een eerste invulling gegeven aan haar grondwaterzorgplicht. Ook is hierin aangegeven dat het grondwaterbeleid nog niet is vastgesteld.

Met voorliggend grondwaterbeleidsplan geeft de gemeente Dalfsen een nadere verdieping aan haar grondwaterzorgplicht en het grondwaterbeleid van Dalfsen.

1.2. Grondwateroverlast

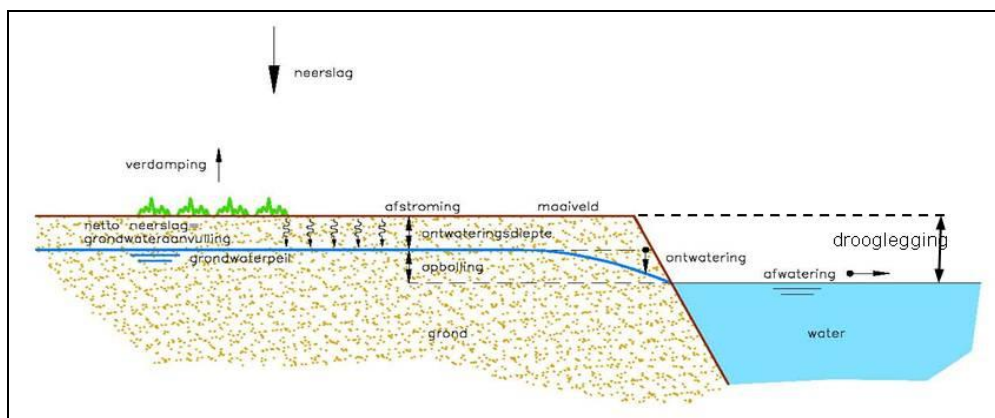
In de gemeente is een aantal locaties bekend waar hogere grondwaterstanden voorkomen. Bij de gemeente komen alleen bijna geen meldingen binnen over grondwateroverlast.

In bijlage 1 is een kaart met grondwateraandachtsgebieden opgenomen. Dit zijn gebieden waarvan bekend is dat regelmatig sprake is van hoge grondwaterstanden, of dat bekend is dat in deze gebieden grondwateroverlast wordt ervaren.

1.3. Stedelijk grondwater

Het stedelijk grondwater wordt onderscheiden in het grondwater in dieper gelegen watervoerende bodempakketten en in het grondwater in het bovenste deel, het freatisch pakket. De stijghoogte van het freatisch grondwater, het grondwaterpeil, is van belang voor het grondgebruik en eventueel te nemen maatregelen bij dit gebruik. Dit geldt voor bouwen (kruipruimten), voor aanleg en onderhoud van oppervlaktewater, groen en wegen en voor de kansen voor ecologie en natuur. Hoge grondwaterstanden kunnen leiden tot vochtoverlast in woningen, beperkingen in het groenbeheer en verhoogde kosten in het wegbeheer.

Enkele hydrologische begrippen, genoemd in de volgende hoofdstukken, zijn schematisch weergegeven in figuur 1.

Figuur 1: Hydrologische processen

1.4. Afbakening en planperiode

Afbakening

Dit grondwaterbeleidsplan heeft voornamelijk betrekking op het ondiepe, freatische grondwater binnen de bebouwde kom van de gemeente. Het gaat dus om het grondwater dat zich in de bovenste meters van de bodem bevindt.

Dit grondwaterbeleidsplan is gericht op de grondwaterkwantiteit. Grondwaterkwaliteitsaspecten en Warmte Koude Opslag (WKO) komen niet aan bod.

Te hoge grondwaterstanden kunnen leiden tot overlast bij woningen, wegen en groen. Dit plan gaat met name over de aanpak om de grondwateroverlast te bestrijden.

Te lage grondwaterstanden kunnen leiden tot versnelde maaiveldaling in zettinggevoelige gebieden. Voor zover bekend zijn er geen restanten van hoogveengebieden aanwezig waarop gebouwd is. Er is daarom in dit beleidsplan van uitgegaan dat er geen zettinggevoelige bebouwde gebieden aanwezig zijn. Daarnaast kunnen houten paalfunderingen worden aangetast met schade aan panden tot gevolg. Bij de afdeling Bouwen en Milieu zijn geen woningen op houten palen bekend. Dit beleidsplan gaat daarom alleen over grondwateroverlast als gevolg van te hoge grondwaterstanden.

In dit grondwaterbeleidsplan zijn de volgende onderdelen opgenomen:

- Het weergegeven van het beleidskader.
- Het vaststellen van de grondwaterambitie.
- Het vaststellen van een voorkeursvolgorde van maatregelen om de grondwateroverlast te bestrijden c.q. te voorkomen/ verminderen.
- Het formuleren van de gewenste ontwateringdiepte.
- Het vaststellen wanneer sprake is van structurele grondwateroverlast en wanneer het doelmatig gevonden wordt om maatregelen te treffen.
- Het vormgeven van een aanpak om de grondwateroverlast te bestrijden.
- De monitoring van het grondwater.
- De communicatie en de rol van het (grond)waterloket omschrijven.
- Het ramen van de kosten van de werkzaamheden en acties die volgen uit dit plan.

Planperiode

Voorliggende grondwaterbeleidsplan is een uitwerking van de grondwaterzorgplicht zoals is verwoord in het vGRP 2012-2015.

2. Beleidskader

2.1. Algemeen

De werkzaamheden van de gemeente Dalfsen zijn voornamelijk gericht op het waarborgen van de veiligheid en de leefbaarheid (leefomgeving) van haar inwoners en bedrijven en waar mogelijk te verbeteren. Grondwateroverlast kan het woongenot en daarmee de leefbaarheid van de inwoners aantasten.

2.2. Waterwet - grondwaterzorgplicht

De taakverdeling en verantwoordelijkheid voor het beheer van het ondiepe grondwaterbeheer was tot 2008 onduidelijk in wet- en regelgeving vastgelegd. Om deze onduidelijkheid op te heffen is de Wet Verankering en Bekostiging Gemeentelijke Watertaken (hierna te noemen: Wet Gemeentelijke Watertaken) vastgesteld, die per 1 januari 2008 in werking is getreden. Deze wet is per 22 december 2009 opgenomen in de nieuwe Waterwet. De Waterwet gaat onder meer over grondwater en regenwater. De wet bevat onder meer de nieuwe rioolheffing en introduceert gemeentelijke zorgplichten voor afvloeiend hemelwater en voor het grondwater. De zorgplicht werkt niet met terugwerkende kracht. Dit betekent dat de zorgplicht voor "oude" situaties van grondwateroverlast niet zonder meer tot aansprakelijkheid kan leiden.

De gemeentelijke grondwaterzorgplicht bestaat uit de volgende twee delen (art 3.6 Waterwet):

1. De gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders dragen zorg voor het *in het openbaar gemeentelijke gebied* treffen van maatregelen teneinde *structureel nadelige gevolgen* van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven *bestemming* zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken, voor zover het treffen van die maatregelen doelmatig is en niet tot de zorg van het waterschap of de provincie behoort.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, omvatten mede de verwerking van het ingezamelde grondwater, waaronder in ieder geval worden begrepen de berging, het transport, de nuttige toepassing en het, al dan niet na zuivering, op of in de bodem of in het oppervlaktewater brengen van ingezameld grondwater, en het afvoeren naar een zuiveringstechnisch werk.

De volgende elementen zijn hiervoor van belang:

Structureel nadelige gevolgen

De gemeentelijke taak begint als er sprake is van structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand. Bij incidentele grondwaterproblemen (bijvoorbeeld bij extreme regenval) heeft de gemeente geen taak. De perceeleigenaar moet eventueel zelf maatregelen nemen.

Bestemming

Wij nemen alleen maatregelen als de grondwaterstanden negatieve gevolgen hebben voor de bestemming volgens het geldende bestemmingsplan(bijvoorbeeld woonfunctie). Er moet dus een probleem zijn.

Inspanningsplicht

De grondwaterstand is –zeker in bebouwd gebied- niet volledig te sturen, daarom heeft de grondwaterzorgplicht van de gemeente het karakter van een inspanningsverplichting ('zoveel als redelijkerwijs mogelijk') en geen resultaatsverplichting. De gemeente is niet verantwoordelijk voor de grondwaterstand.

Doelmatigheid

In de afweging van gemeentelijke maatregelen moeten de financiële implicaties, de omvang en de duur van de problemen meegenomen worden, alsook de verschillende mogelijke oplossingen om grondwateroverlast tegen te gaan (beïnvloeden van het grondwaterpeil in probleemgebieden versus laten nemen van bouwkundige maatregelen). De kosten en baten moeten in redelijke verhouding tot elkaar staan.

Niet de verantwoordelijkheid van andere overheden

De gemeentelijke zorgplicht geldt alleen voor maatregelen die niet tot de verantwoordelijkheid van het waterschap of de provincie behoren. Zo kan een verlaging van het oppervlaktewaterpeil in bepaalde gevallen ook bijdragen aan het bestrijden van de grondwateroverlast. Dit is dan een taak van het waterschap.

Voorkomen van grondwateroverlast

In de bestemmingsplanfase wordt via de watertoets rekening gehouden met onder meer het grondwater. Bij voorkeur moet worden gebouwd op de daarvoor vanuit hydrologisch oogpunt gezien, geschikte locaties. Daarnaast hanteert de gemeente Dalfsen voor eigen ontwikkelingen ontwateringseisen voor nieuwbouwlocaties. Bij externe ontwikkelingen adviseren wij indien daar behoefte aan is. Door de ontwateringseisen op te nemen in de bouwregels van het bestemmingsplan wordt toekomstige grondwateroverlast op deze wijze zoveel mogelijk voorkomen.

2.3. Taakverdeling en verantwoordelijkheden

De volgende partijen hebben een gedeelde verantwoordelijkheid en taken over de kwantiteit van het stedelijk en ondiep grondwater: de perceelegeenaar, de gemeente, het waterschap en de provincie. Het waterleidingbedrijf (Vitens) heeft als voornaamste taak het leveren van drinkwater en heeft geen wettelijke verantwoordelijkheid ten aanzien van de grondwaterstand of de handhaving van de grondwaterkwaliteit.

Hieronder worden per partij de verantwoordelijkheden en taken benoemd.

a. De perceelegeenaar:

- Is primair verantwoordelijk voor de ontwatering van zijn terrein. Van de perceelegeenaar mag worden verwacht dat hij de vereiste (waterhuishoudkundige en/of bouwkundige) maatregelen neemt om grondwaterproblemen te voorkomen of te bestrijden. Hierbij horen ook eigen maatregelen en wensen ten aanzien van het object, zoals wonen in de kelder.
- Hij houdt bij grondwaterstandverlagende maatregelen rekening met het gemeentelijk grondwaterbeleid en belangen van aangrenzende percelen. Hij kan de gemeente verzoeken het water te lozen op een gemeentelijke voorziening of het waterschap ingeval van lozing op het oppervlaktewater. De gemeente maakt daarbij een doelmatigheidsafweging zoals hiervoor is omschreven. De gemeente stemt dit verzoek zo nodig verder af met het waterschap. Lozen op oppervlaktewater heeft daarbij de voorkeur.
- De perceelegeenaar is uiteraard verantwoordelijk voor de bouwkundige staat en het onderhoud van zijn bouwwerken. Grondwateroverlast vanwege bouwkundige gebreken zijn de verantwoordelijkheid van de eigenaar.

b. De gemeente Dalfsen:

- Is verantwoordelijk voor de ontwatering van openbaar terrein.
- Biedt particulieren de mogelijkheid zich te ontdoen van grondwater, voor zover deze geen andere mogelijkheden heeft en dit past binnen het gemeentelijk grondwaterbeleid.
- Draagt zorg voor de aanleg en het onderhoud van de benodigde voorzieningen en aansluitpunten in de openbare ruimte voor de ontwatering van het particuliere terrein voor zover dit past binnen het gemeentelijke beleid.
- Neemt naar aanleiding van meldingen over (grond)wateroverlast het initiatief om de oorzaak van de overlast te onderzoeken.
- Stelt als initiatiefnemer of als uitvoerder van ruimtelijke plannen een waterparagraaf op.
- In de waterparagraaf worden de aspecten van het grondwater meegenomen. Het waterschap heeft een adviserende rol voor het oppervlakte- en grondwater.
- Ziet erop toe dat de van "nature" voorkomende grondwaterstanden (representatief hoogste grondwaterstand) en het anticiperen daarop door de bouwer in het watertoetsproces worden meegenomen.

c. Waterschap Groot Salland:

- Heeft haar verantwoordelijkheid voor het kwantitatieve en kwalitatieve oppervlaktewater, voor zover in haar beheer. Omdat grond- en oppervlaktewaterpeilen elkaar beïnvloeden heeft het waterschap ook een (afgeleide) rol in het beheer van het ondiepe grondwater.
- Is verantwoordelijk voor de afvoer van drainage- en grondwater via het oppervlaktewater.
- Heeft een adviserende rol, voor het uitvoeren van de watertoets en waterparagraaf en bij het aanpakken van problemen in bestaand bebouwd gebied.
- Verleent watervergunningen voor lozing op het oppervlaktewater en voor onttrekkingen, voor zover de provincie geen vergunningverlener is.

d. Provincie Overijssel:

- De provincie is strategisch beleidsbepaler voor de inrichting van de fysieke leefomgeving en het toekennen van gebruiksfuncties aan water- en grondwatersystemen. Hiertoe heeft zij in juli 2009 de Omgevingsvisie Overijssel vastgesteld.
- Met de invoering van de Waterwet is de provincie verantwoordelijk voor de volgende onttrekkingen: winningen voor de openbare drinkwatervoorziening, industriële onttrekkingen groter dan 150.000 m³/jaar en voor bodemenergiesystemen.
- De provincie is bevoegd gezag voor de bescherming van de kwaliteit van het grondwater op grond van de Waterwet (Kaderrichtlijn Water en Grondwaterrichtlijn) en de Wet Milieubeheer.
- De provincie heeft een centrale rol in het grondwaterbeschermingsbeleid. De gebieden waar grondwater voor drinkwater aan de bodem wordt onttrokken en de gebieden die daarvoor in reserve worden gehouden worden voldoende beschermd. De provincie stelt beperkingen aan activiteiten en ruimtelijke functies in het grondwaterbeschermingsgebied en in mindere mate aan het intrekgebied.

3. Visie en strategie

3.1. Grondwatervisie

Bij uitstek Dalfsen!

Onder dit motto is de toekomstvisie van de gemeente Dalfsen in 2009 gepresenteerd. De centrale missie van de gemeente Dalfsen luidt: het ontwikkelen van vitale gemeenschappen in een onderscheidende woonplaats van groene signatuur. Kiezen voor een duurzame ontwikkeling. De ambitie is een kwaliteitsontwikkeling in gang te zetten, waarbij elk project bijdraagt aan verbetering van de leefomgeving.

Dit betekent voor het grondwater dat de gemeente Dalfsen een grondwaterstand nastreeft, die geen structurele overlast veroorzaakt bij bewoners en bedrijven. Dit wenst de gemeente Dalfsen als volgt te bereiken:

De gemeente Dalfsen wil de aanwezige structurele grondwateroverlast verminderen en daarnaast voorkomen dat toekomstige grondwateroverlast gaat ontstaan. Bij grondwateroverlast wil de gemeente waar mogelijk meewerken aan oplossingen. Ook wil de gemeente een duidelijk aanspreekpunt zijn voor burgers en bedrijven betreffende grondwaterproblematiek en vragen over het grondwater. De gemeente heeft ten aanzien van het ondiepe grondwater een regiefunctie.

GRP: Ambitieniveau “SPAARZAAM EN BETROUWBAAR”

In het GRP 2012- 2015 is gekozen voor het middelste ambitieniveau “spaarzaam en betrouwbaar”. Enkele elementen binnen deze uitwerking hebben een hoger ambitieniveau. Het vertrekpunt van het gekozen ambitieniveau is de ‘eigen verantwoordelijkheid’ van de burger, daar waar het kan. Dit vertrekpunt is ook van toepassing binnen de Dalfsense opvatting van haar grondwaterzorgtaak.

3.2. Strategie maatregelen

3.2.1. Inleiding: vormen van grondwateroverlast

Overlast op het particulier terrein

Grondwateroverlast bij woningen heeft vaak betrekking op natte of vochtige kruipruimtes, of optrekkend vocht door muren. Hierdoor kunnen in de woningen problemen ontstaan zoals schimmelvorming en een te vochtig binnenklimaat. Ook natte tuinen kunnen het gevolg zijn van te hoge grondwaterstanden.

Stabiliteitsverlies wegen

Door hoge grondwaterstanden is sprake van een vergrote kans op stabiliteitsverlies (spoorvorming) van wegen. Hierdoor zal de weg vaker opnieuw geprofileerd moeten worden dan bij een goede ontwatering.

Kabels en leidingen in het grondwater

Door te hoge grondwaterstanden kan bij aanleg en vervanging van kabels en leidingen een tijdelijke bemaling nodig zijn voor uitvoering in den droge. Kosten zijn met name voor nutsbedrijven (maatschappelijke kosten).

Groenbeheer

Door te hoge grondwaterstanden groeien bomen minder goed. Directe kosten zitten in het vervangen van bomen en het verbeteren van de groeicondities. Ook kunnen andere boomsoorten worden geplaatst. Voor de bomen is het daarnaast van belang dat de grondwaterstand niet structureel gaat stijgen. Hierdoor sterven boomwortels af, waardoor de conditie van de bomen vermindert. Uiteindelijk kunnen bomen sterven.

3.2.2. Mogelijke maatregelen tegen grondwateroverlast

Om grondwateroverlast tegen te gaan worden de volgende typen maatregelen onderscheiden:

1. Ophogen van het maaiveld.
2. Aanleggen van extra oppervlaktewater.
3. Treffen van bodemkundige maatregelen
4. Treffen van grondwatertechnische maatregelen.
5. Bouwtechnische maatregelen.

Let op: voor sommige maatregelen is soms een (aanleg)vergunning noodzakelijk.

Hieronder worden genoemde typen maatregelen uitgelegd.

Ophogen van het maaiveld

Bij nieuwbouw en binnenstedelijke renovatieprojecten kan het betreffende terrein worden opgehoogd. Hierdoor neemt de ontwatering toe en vermindert de kans op grondwateroverlast.

Aanleggen van extra oppervlaktewater

Door het aanleggen van nieuwe waterlopen of vijvers verbeteren de afwatering- en ontwateringmogelijkheden in een wijk. Daarnaast nemen hierdoor de mogelijkheden voor afkoppelen toe. Ook kan open water worden gebruikt voor bluswater.

Treffen van bodemkundige maatregelen

Het doorsteken van slecht doorlatende klei of leemlagen kan bijdragen aan het verlagen van de grondwaterstand. Ook het bezanden of verschralen van een kleiige/lemige toplaag kan de overlast aan maaiveld verminderen. Deze laatste vorm van overlast is eerder als regenwateroverlast te betitelen dan grondwateroverlast.

Treffen van grondwatertechnische maatregelen

Om de ontwatering in bestaand bebouwd gebied te verbeteren kunnen grondwater-technische maatregelen worden uitgevoerd. Gedacht kan worden aan drainagesystemen (horizontale, verticale) of gecombineerde drainage-infiltratie-systemen.

Bouwtechnische maatregelen

De meest voorkomende bouwtechnische maatregelen om grondwateroverlast in de woning tegen te gaan zijn:

- Het dampdicht maken van de begane grond vloer;
- het aanbrengen / weer openmaken van voldoende ventilatieroosters;
- het injecteren van bouwmuren om optrekkend vocht tegen te gaan;
- opvullen kruipruimte, bijvoorbeeld met schelpen of thermische PS chips.

Als de woningen voldoen aan de wettelijke eisen van het Bouwbesluit (sinds 1992) leidt een geringe ontwatering niet tot vochtoverlast in het pand. Bij nieuwbouw, renovatie- en herstelprojecten moeten panden in overeenstemming met het Bouwbesluit waterdicht gemaakt worden. Nadat bouwtechnische maatregelen zijn uitgevoerd kan de grondwaterstand natuurlijker gaan fluctueren zonder dat dit tot wateroverlast in de panden behoort te leiden. Dit zijn over het algemeen duurzame maatregelen.

Het uitvoeren van bouwtechnische maatregelen is een taak van de eigenaar van het pand, en wordt daarom in dit beleidsplan niet verder behandeld.

3.2.3. Voorkeursvolgorde maatregelen

De volgende voorkeursvolgorde hanteert de gemeente om grondwateroverlast te bestrijden:

1. Ophogen van het maaiveld.
2. Het treffen van bodemkundige maatregelen.
3. Het aanleggen van extra oppervlaktewater.
4. Het aanleggen van grondwatertechnische maatregelen.

Er wordt uitgegaan van het duurzaamheidsprincipe. Duurzaam betekent in dit geval dat de bij een gebied behorende 'natuurlijke' hydrologische situatie bij stedelijke ontwikkelingen zoveel mogelijk wordt gehandhaafd. Ook betekent dit dat zo min mogelijk technische voorzieningen worden getroffen om de grondwaterstand te reguleren. Het verhogen van het maaiveldniveau, bodemkundige

maatregelen of de aanleg van meer open water heeft daarom de voorkeur boven de aanleg van drainage of het op een andere manier structureel verlagen van de grondwaterstand.

In bestaand bebouwd gebied is het verhogen van het maaiveld of het aanleggen van extra open water vaak lastig te realiseren, zeker op korte termijn. Dit neemt niet weg dat per project de mogelijkheden hiervan worden nagegaan. Als deze maatregelen niet doelmatig te realiseren zijn, is de gemeentelijke inzet om de structurele grondwateroverlast in het bestaand openbaar bebouwd gebied op te lossen via bodemkundige maatregelen of de aanleg van drainage in openbaar gebied.

Bij nieuwbouwplannen geldt dezelfde voorkeursvolgorde. In de praktijk zal dit betekenen dat bij nieuwbouw het maaiveld voldoende moet worden opgehoogd met goed doorlatende grond, in combinatie met de aanleg van open water, zie ook paragraaf 4.2.

4. Gewenste ontwateringdiepte

4.1. Achtergrond

De ontwateringdiepte (afstand van het maaiveld tot het grondwater) is een belangrijk onderwerp in de aanpak van de grondwateroverlast. Bij een te beperkte ontwatering kan overlast ontstaan. Afhankelijk van de gebruiksfunctie kan een andere ontwatering gewenst zijn. Bij woningen in woonwijken leidt een hoge grondwaterstand in het algemeen eerder tot overlast dan op een bedrijventerrein. Ook de ouderdom van de bebouwing speelt hierin een rol. Bij oudere bebouwing kan eerder grondwateroverlast door optrekkend vocht worden ervaren dan bij nieuwbouw.

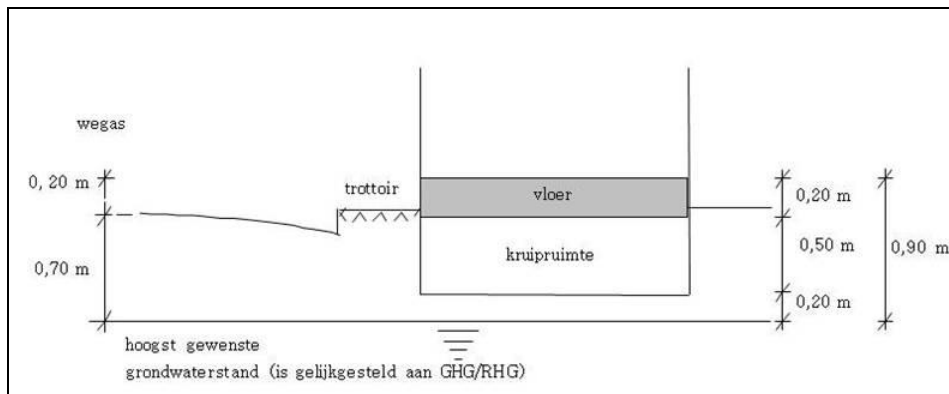
Het is daarom van belang aan te geven welke grondwatersituatie de gemeente Dalfsen nastreeft. Het grondwaterpeil reageert op neerslag en verdamping en is daarom niet op een vast peil te handhaven. De gemeente heeft daarom geen resultaatsverplichting om het gewenste grondwaterpeil te handhaven. Via het nemen van maatregelen kan de gemeente in het openbaar gebied een inspanning leveren om de gewenste situatie te bereiken. De gemeente is niet verantwoordelijk voor het bereiken van een bepaalde grondwatersituatie op het particuliere terrein.

4.2. Ontwateringdiepte

Bebouwd gebied

De gemeente Dalfsen is, als beheerder van de openbare ruimte, verantwoordelijk voor voldoende ontwateringdiepte van haar terrein. De gemeente hanteert een ontwateringdiepte onder wegen van ten minste 0,7 m, zie onderstaande figuur. Voor openbare groengebieden en parken wordt gestreefd naar een ontwateringdiepte van ten minste 0,5 m minus maaiveld.

Door een ontwateringdiepte van 0,7 m beneden de as van de weg te hanteren, wordt het particuliere belang meegenomen. Hierbij wordt uitgegaan van een standaard bouwwijze van een vloerpeil van 0,2 m boven de as van de weg, een vloerdikte van 0,20 m en een kruipruimte van 0,50 m hoog, zie onderstaande figuur. Dit komt overeen met een toelaatbare GHG/RHG van 0,9 m - vloerpeil.

Figuur 2: Hoogst gewenste grondwaterstand bij wegen en woningen

In- en uitbreidingen

De gemeente Dalfsen hanteert bij in- en uitbreidingsplannen een minimale drooglegging voor woningen van 1,20 meter. Daarnaast geldt dat een ontwateringdiepte van minimaal 0,7 m beneden wegpeil.

Het vloerpeil in Westerbouwlanden Noord en in andere nieuwbouwlocaties bedraagt 0,3 m + wegpeil. Dit betekent dat bij een vergelijkbare kruipruimtediepte er minder snel grondwater in de kruipruimte zal ontstaan dan in het bestaande bebouwde gebied.

Groengebieden

Voor openbare groengebieden en parken wordt gestreefd naar een ontwateringdiepte van ten minste 0,5 m minus maaiveld.

4.3. Definitie structurele overlast in bestaand bebouwd gebied

Grondwater dat zich structureel hoger dan 0,7 m beneden maaiveld bevindt kan leiden tot structurele grondwateroverlast. Onderstaande definitie voor structurele grondwateroverlast wordt gehanteerd:

Grondwateroverlast wordt als structureel beschouwd als er:

- structureel te hoge grondwaterstanden zijn
- én (meldingen over) structurele aantoonbare nadelige gevolgen zijn (overlast).

Structureel te hoge grondwaterstanden

Structureel te hoge grondwaterstanden treden op als tijdens een periode van ten minste drie aaneengesloten jaren de representatieve hoogste grondwaterstand (RHG) hoger is dan 0,7 m beneden maaiveld.

Toelichting:

De RHG is de 90 percentielwaarde van een reeks aan gemeten grondwaterstanden. Dat wil zeggen dat 10% van de metingen een hogere waarde heeft dan de RHG. De RHG is vergelijkbaar met de vroeger veel gebruikte Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand (GHG).

Structurele aantoonbare nadelige gevolgen

Van structurele aantoonbare nadelige gevolgen (overlast) is sprake als de overlast terugkerend is (tenminste jaarlijks) en tijdens een periode van ten minste drie aaneengesloten jaren optreden.

Een uitzondering hierop zijn natte kruipruimtes bij nieuwbouwwoningen gebouwd na 1992. Deze woningen moeten voldoen aan het Bouwbesluit. Een natte kruipruimte bij deze woningen behoort niet tot overlast in de leefruimte te leiden, anders is er sprake van een bouwkundig gebrek.

Toets op doelmatigheid

De gemeente treft maatregelen bij structurele grondwateroverlast als deze doelmatig zijn. Hiervoor wordt een doelmatigheidstoets gehanteerd met de volgende elementen:

- Effectiviteit: met de maatregelen worden de problemen voorkomen of beperkt.
- Kosten: de kosten van de maatregelen staan in verhouding tot de nadelige gevolgen. In de praktijk betekent dit vaak dat maatregelen alleen worden uitgevoerd in samenloop met andere werken.

Voorbeeld structurele en niet-structurele overlast in bestaand bebouwd gebied

Als er geen sprake is van structurele overlast, treft de gemeente in principe geen structurele maatregelen. Een voorbeeld van niet-structurele overlast is de overlast door tijdelijke stijging van de grondwaterstand door hevige regenbuien of door hoogwater van de Vecht.

De zorgplicht kan bijvoorbeeld inhouden dat, nadat is vastgesteld dat sprake is van structurele overlast, de gemeente Dalfsen pas maatregelen treft als er een samenloop is met andere maatregelen (doelmatigheidseis). Dit zou ook pas over bijvoorbeeld 20 jaar kunnen zijn, doordat dan het riool vervangen gaat worden. Structurele overlast impliceert niet dat door de gemeente meteen maatregelen worden genomen. De kosten en baten moeten in verhouding staan.

4.4. Ontvangst particulier aangeboden grondwater

Als de grondwaterstand op het particuliere terrein te hoog is, kan het teveel aan grondwater worden aangeboden aan de gemeente. Wel moet aan het ontwateringscriterium worden voldaan. Grondwater wordt alleen aangenomen als dit doelmatig is. Als het grondwater -op particulier terrein- zich bevindt op of onder 0,7 m beneden de as van de weg, dan is de gemeente Dalfsen niet ontvangstplichtig.

Maatregelen tegen grondwateroverlast moeten in principe eerst op eigen terrein genomen worden. Er kan dan bijvoorbeeld gedacht worden aan bouwkundige maatregelen, ophogen van gronden, het doorboren van een klei- of leemlaag of lozing naar het oppervlaktewater waar dat mogelijk is.

Als dit niet mogelijk blijkt te zijn zal de gemeente particulieren de mogelijkheid bieden zich te ontdoen van grondwater door het bijvoorbeeld aan te laten sluiten op het aanwezige of nieuw aan te leggen gemeentelijk drainagesysteem, de regenwaterriolering of (tijdelijk) het vuilwaterriool. Indien noodzakelijk stemt de gemeente dit af met het waterschap.

5. Monitoring grondwater

5.1. Achtergrond grondwatermeetnet

Door de grondwaterzorgplicht moet de gemeente inzicht hebben in de ontwateringsdiepte van de openbare ruimte. Daartoe is op initiatief van de gemeente Dalfsen een grondwatermeetnet ingericht. Dit meetnet is vanaf begin 2011 operationeel en bestaat uit 43 freatische peilbuizen in het openbaar, stedelijk gebied. In de peilbuizen zijn dataloggers geïnstalleerd. De peilbuizen en de dataloggers zijn eigendom van de gemeente. Waterschap Groot Salland verzorgt periodiek de uitlezingen van de dataloggers. In ruil daarvoor heeft het waterschap de beschikking over de meetgegevens. Na verificatie wordt de meetdata verwerkt in een database van het waterschap. Op verzoek van de gemeente wordt de data aan de gemeente ter beschikking gesteld.

Het doel van het meetnet is om informatie over de stijghoogten en de stromingsrichting van het grondwater te verkrijgen. Het grondwatermeetnet heeft de volgende meetdoelen:

- het verzamelen van basisgegevens in de vorm van grondwaterstanden voor diverse grondwater gerelateerde onderzoeken. Hierbij kan worden gedacht aan onderzoeken met betrekking tot rioolvervanging, drainageaanleg, het vaststellen van vloerpeilen, bodemsanering, bouwputbemalingen, het inventariseren van mogelijkheden ten behoeve van afkoppelen en infiltreren, et cetera;
- het volgen van de ontwikkelingen met betrekking tot de grondwaterstandsituatie in de gemeente, waarbij het mogelijk wordt deze ontwikkelingen als onderdeel van het grotere watersysteem in de regio te kunnen beschouwen;
- het vroegtijdig kunnen signaleren van (te) hoge of (te) lage grondwaterstanden.

Meetgegevens kunnen ook worden gebruikt voor het informeren van burgers en bedrijven over de aanwezige grondwaterstand en het adviseren over activiteiten in relatie tot grondwater. Daarnaast geven deze gegevens de gemeente inzicht in de grondwaterstand voor het verrichten van haar werkzaamheden in de openbare ruimte.

5.2. Grondwatersituatie

5.2.1. Eerste analyse

Er heeft een eerste, verkennende analyse plaatsgevonden van de meetgegevens. Gezien de korte periode dat nu de grondwaterstanden worden gemeten, moet deze analyse als een eerste indicatie van de fluctuaties in de grondwaterstanden worden beschouwd.

De representatief hoge grondwaterstand (RHG) is berekend als het 90e percentiel; de grondwaterstand is in 10% van de meetperiode hoger dan deze waarde. De ontwateringsdiepte bij de peilbuizen voor de RHG situatie is weergegeven in bijlage 1. Hieruit blijkt dat op één meetlocatie in Lemelerveld sprake is van een ontwatering geringer dan 0,7 m en twee meetlocaties met een ontwatering tussen 0,7 en 1,0 m. Daarnaast wordt in Oudleusen en in Nieuwleusen een ontwatering tussen 0,7 en 1,0 m aangetroffen.

Definitie maatgevende natte periode

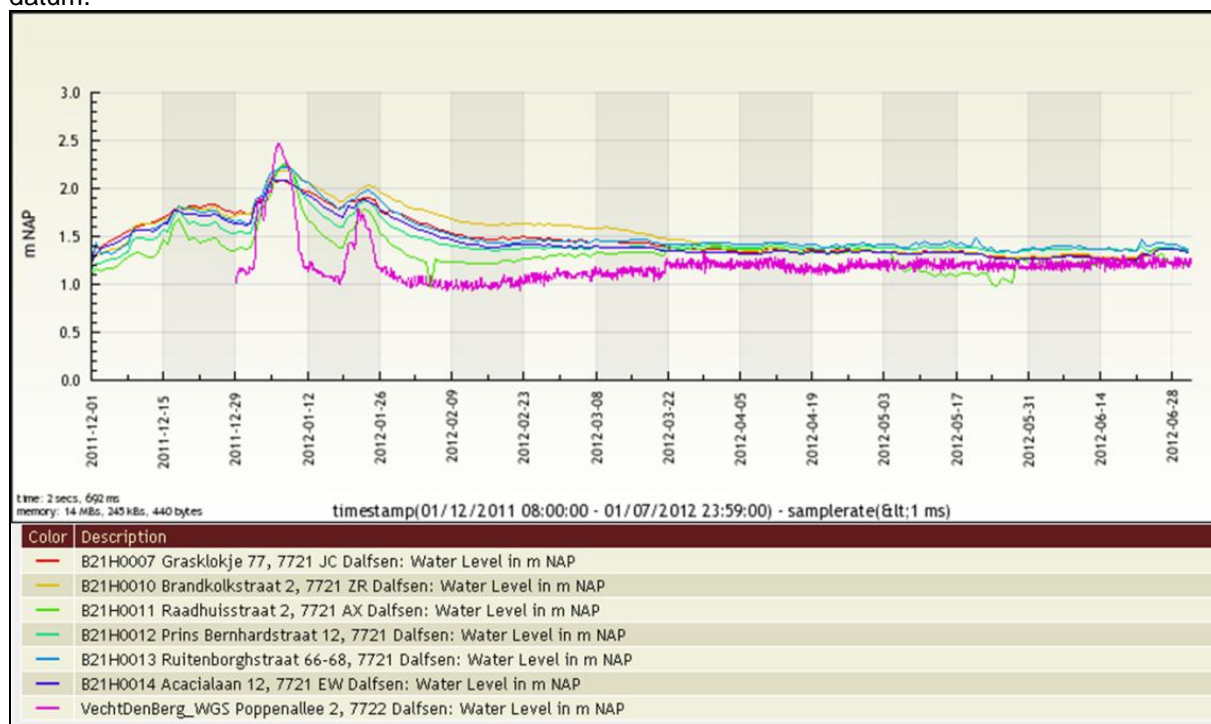
Een maatgevend natte periode in relatie tot een maatgevend hoge grondwaterstand in stedelijk gebied wordt gedefinieerd als een periode in de maanden november tot en met februari waarin in een voorafgaande, aaneengesloten periode van negen dagen circa 58 mm bruto neerslag valt. Dit is de hoeveelheid neerslag die gemiddeld eenmaal per jaar, berekend uit de periode van 1906-2003, buiten het groeiseizoen voorkomt (Bron: Statistiek van extreme neerslag in Nederland, Stowa rapport 26).

Op 8 januari 2012 was sprake van een maatgevende natte periode. De grondwaterstanden gemeten op 8 januari 2012 worden representatief geacht voor een grondwaterstand in een maatgevend natte periode. De ontwateringsdiepte in een maatgevende natte periode is weergegeven in bijlage 2. Hieruit blijkt dat op diverse locaties in Lemelerveld, Dalfsen, Oudleusen en Nieuwleusen hoge grondwaterstanden voorkomen, met een ontwatering tussen de 0,7 en 1,0 m. Op enkele locaties is de ontwatering geringer dan 0,7 m.

In de RHG-situatie komen minder vaak hoge grondwaterstanden voor dan bij een maatgevende natte periode. Dit komt doordat 10% van de metingen een hogere grondwaterstand hebben dan de RHG. De RHG wordt gebruikt om vast te stellen of sprake is van structurele overlast. Tijdelijke hoge grondwaterstanden als gevolg van bijvoorbeeld neerslag of hoge peilen van de Vecht gelden niet als structureel.

Relatie grondwaterstanden in Dalfsen en waterpeil van de Vecht

In onderstaande figuur zijn de grafieken van enkele peilbuizen in Dalfsen uitgezet samen met de gemeten oppervlaktewaterstand in de Vecht. Hierin is te zien dat de grondwaterstanden in Dalfsen onder invloed staan van het waterpeil van de Vecht. Rond 8 januari 2012 was sprake van een afvoergolf over de Vecht. Dit is in Dalfsen terug te zien in de hoge grondwaterstanden rond deze datum.

Figuur 3: Verloop van de grondwaterstand in Dalfsen en van het oppervlaktewater in de Vecht.

5.2.2. Conclusies

Op basis van de eerste analyse van de grondwaterstanden is het volgende geconcludeerd:

- In Hoonhorst komen geen te hoge grondwaterstanden voor.
- In Dalfsen komen geen structurele te hoge grondwaterstanden voor. Periodiek worden wel hoge grondwaterstanden aangetroffen. Deze zijn dan het gevolg van tijdelijke hoge waterstanden in de Vecht.
- In Lemelerveld, ten noorden van Kanaaldijk-Noord, worden veelvuldig hoge grondwaterstanden aangetroffen. Mogelijk staan de grondwaterstanden hier onder invloed van het Overijssels Kanaal.
- In Oudleusen is sprake van een ontwatering in een RHG-situatie van 0,77 m. De structurele ontwatering in Oudleusen lijkt daarmee net voldoende. In een maatgevende natte periode stijgt de grondwaterstand tot 0,6 m beneden maaiveld.
- In Nieuwleusen is een aantal locaties waar de ontwatering in een RHG-situatie minder is dan 1,0 m. Daar is de structurele ontwatering net voldoende. Lokaal worden periodiek hogere grondwaterstanden aangetroffen, met name in het zuidelijk deel van Nieuwleusen in de omgeving van Weth. van den Berglaan en ds. Smitslaan.
- 's Zomers, in droge perioden, zakt de grondwaterstand in alle kernen uit tot meer dan 1,0 m beneden maaiveld.

De conclusies zijn gebaseerd op de korte periode dat de grondwaterstanden tot nu toe zijn gemeten. Daarmee is de noodzaak om investeringen te doen, zoals bijvoorbeeld de aanleg van drainages, nog onvoldoende onderbouwd. Wel blijkt dat in delen van Nieuwleusen, Oudleusen en in Lemelerveld mogelijk structureel te hoge grondwaterstanden voorkomen. In Dalfsen en in Hoonhorst is de kans op structureel hoge grondwaterstanden gering.

5.3. Voorgenomen acties

Nader analyse grondwaterstanden meetnet in 2015

Toelichting: Na ruim 3 jaar meetgegevens kunnen betrouwbare uitspraken worden gedaan over de representatieve hoge grondwaterstanden. Dan vaststellen of daadwerkelijk gebieden met te hoge grondwaterstanden in de gemeente Dalfsen voorkomen. Financiële dekking vanuit het GRP.

Doel: vaststellen gebieden met structurele te hoge grondwaterstanden.

Meetgegevens gebruiken in communicatie

Toelichting: De meetgegevens worden gebruikt in de communicatie met bewoners en bedrijven, zie hoofdstuk 7, het (grond)waterloket

Doel: Het op verzoek kunnen informeren van bewoners en bedrijven over de grondwatersituatie in de gemeente.

6. Aanpak grondwateroverlast

6.1. Achtergrond

Het is nog niet duidelijk of en in hoeverre in de gemeente Dalfsen sprake is van gebieden met structureel te hoge grondwaterstanden. Op basis van de resultaten van het meetnet wordt dit de komende periode vastgesteld, zie hoofdstuk 5. Verwacht wordt dat er met name in Nieuwleusen, Oudleusen en in Lemelerveld mogelijk te hoge grondwaterstanden voor kunnen komen. In deze dorpen wordt extra aandacht besteed aan het voorkomen dan wel tegengaan van te hoge grondwaterstanden.

6.2. Bestrijden huidige grondwateroverlast

Voor het tegengaan van grondwateroverlast in bestaand bebouwd gebied wordt de volgende aanpak gevolgd:

1. Onderzoek:
 - a. In kader van voorgenomen projecten;
 - b. naar aanleiding van klachten (grondwaterloket), zie hoofdstuk 7.
2. Ontwerp en uitvoering maatregelen.

De aanpak staat hieronder toegelicht.

6.2.1. Grondwateronderzoek

Onderzoek bij uitvoeringsprojecten

Een project in de openbare ruimte biedt een goede kans om bestaande problemen met het grondwater aan te pakken, of om problemen te voorkomen. Het is een doelmatige aanpak om bij projecten in de openbare ruimte ook de grondwateroverlast aan te pakken (het werk-met-werk principe).

Bepaalde werkzaamheden kunnen de grondwaterstand beïnvloeden. Voorkomen moet worden dat hierdoor een stijging van de grondwaterstand optreedt. Voorbeelden van werkzaamheden die invloed kunnen hebben op de grondwaterstand zijn:

- Vervanging van een lekkend riool door een nieuw waterdicht riool.
- Relinen van een oud, lekkend riool.
- Afkoppelprojecten.
- Herinrichting van de openbare ruimte.
- Uitbreiding van bebouwing.
- Aanleg overige ondergrondse constructies, bouwkuipen, damwanden.

Voorafgaand aan uitvoeringsprojecten kan onderzoek gedaan worden naar de huidige grondwatersituatie en de verwachte grondwatersituatie na de uitvoering van het project. Op basis van de resultaten hiervan wordt besloten om eventueel maatregelen mee te nemen om de grondwatersituatie ter plaatse te verbeteren (of om te voorkomen dat zij verslechtert).

In Dalfsen en in Hoonhorst zit het grondwater voldoende diep. In deze dorpen is een grondwateronderzoek vooralsnog niet nodig. In Nieuwleusen, Oudleusen en in Lemelerveld zijn deze onderzoeken wel gewenst, omdat op veel locaties het grondwater binnen 1 m beneden maaiveld wordt aangetroffen. Bij grootschalige ontwikkelingen kan de verplichting van grondwateronderzoek in de bouwregels van het bestemmingsplan worden geregeld.

Samengevat moet de initiatiefnemer van de uit te voeren werkzaamheden, dit kan ook de gemeente zijn, in Nieuwleusen, Oudleusen en in Lemelerveld aantonen dat:

1. Er geen risico is op een structurele verhoging van de grondwaterstanden, waardoor grondwateroverlast kan optreden.
2. Er geen risico is op een snelle verlaging van de grondwaterstanden nabij grote, monumentale bomen. Een snelle verandering van de grondwaterstand moet worden voorkomen.

Als de maatregelen leiden tot structureel te hoge grondwaterstanden, zijn compenserende maatregelen nodig.

Voorbeeld:

Bij rioolvervanging kan sprake zijn van een lek geraakt riool, dat drainerend is gaan werken. Deze instroom van grondwater is ongewenst: het schone grondwater verdunt het afvalwater en wordt naar de zuivering getransporteerd. Door deze verdunning is sprake van een verminderd rendement van de zuivering. Door een oud, lek riool te vervanging (of te relinen) kan de grondwaterstand stijgen, met mogelijk grondwateroverlast tot gevolg. Daarom wordt voorafgaand aan rioolvervangingsprojecten een risicoscan uitgevoerd. In deze risicoscan wordt de grondwaterstand na rioolvervanging bepaald en wordt onderbouwd om wel of geen drainages mee aan te leggen.

Onderzoek naar aanleiding van klachten

Op basis van de meldingen/klachten bij het (grond)waterloket, kan besloten worden om op specifieke locaties een onderzoek uit te voeren, zie hoofdstuk 7.

6.2.2. Ontwerp en uitvoering maatregelen

Op voorhand wordt niet verwacht dat op grote schaal maatregelen zoals drainages nodig zijn om te hoge grondwaterstanden tegen te gaan. Voordat hiertoe wordt overgegaan moet uit onderzoek de noodzaak en de doelmatigheid blijken.

6.3. Voorkomen nieuwe problemen grondwateroverlast bij nieuwbouw

Door de verplichte Watertoets als onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing, moet de initiatiefnemer van plannen ook het grondwater betrekken, Zo wordt beoogd in de planfase de juiste keuzes te maken voor de locatie en inrichting .

In de inrichtingsfase wordt het bouw- en woonrijp maken van grond gebaseerd op de ontwateringseisen uit paragraaf 4.2. Voor nieuwbouwwijken worden een minimale ontwatering van 0,7 m -mv geëist. Berekeningen van de initiatiefnemer moeten aantonen dat deze minimale ontwateringseis gehaald wordt.

Juist voor nieuwbouwplannen is de voorkeursvolgorde voor de maatregelen uit paragraaf 3.2.3 toepasbaar. Er is dan sprake van een duurzame wijze van het bouwrijp maken. Dit betekent ondermeer dat zoveel mogelijk een integrale ophoging van het maaiveld plaatsvindt en dat aandacht wordt besteed aan de beheersbaarheid en levensduur van de technieken. Hiermee kan worden voorkomen dat in de beheersfase overlast ontstaat door het onjuist bouwrijp maken.

7. Communicatie: (grond)waterloket

Op de website van de gemeente is een waterloket ingesteld. Dit is het informatiepunt waar de burgers en bedrijven terecht kunnen voor al hun vragen/meldingen/klachten over water. Het grondwater is een onderdeel van het waterloket. De meetgegevens van het grondwatermeetnet kunnen op verzoek worden verstrekt.

Het gemeentebestuur van Dalfsen wil vanuit zijn uitgangpunten over partnerschap en relatiemanagement (communicatievisie 2012-2015) inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties nauw betrekken bij projecten en beleidsontwikkeling en de uitvoering daarvan. Daartoe is in 2012 het handboek burgerparticipatie vastgesteld. Dit grondwaterbeleidsplan is dan ook voorafgaande aan de behandeling in de raad, voor inwoners en bedrijven ter inzage gelegd.

8. Sturing en meting

8.1. Inleiding

Dit hoofdstuk is een samenvatting met de beslispunten voor de raad. Ook is aangegeven welke indicatoren worden gebruikt om de voorgenomen beleidsdoelstellingen en acties te monitoren

8.2. Beslispunten

Grondwatervisie (paragraaf 3.1.)

De gemeente Dalfsen wil de aanwezige structurele grondwateroverlast verminderen en daarnaast voorkomen dat toekomstige grondwateroverlast ontstaat. Bij grondwateroverlast wil de gemeente waar mogelijk meewerken aan oplossingen. Ook wil de gemeente een duidelijk aanspreekpunt zijn voor burgers en bedrijven over grondwaterproblematiek en vragen over het grondwater. De gemeente heeft voor het ondiepe grondwater een regiefunctie.

Voorkeursvolgorde maatregelen (paragraaf 3.2.3.)

Dit is de voorkeursvolgorde die de gemeente hanteert om grondwateroverlast te bestrijden:

1. Ophogen van het maaiveld.
2. Het treffen van bodemkundige maatregelen.
3. Het aanleggen van extra oppervlaktewater.
4. Het aanleggen van grondwatertechnische maatregelen.

Ontwateringdiepte (paragraaf 4.2.)

De gemeente Dalfsen is, als beheerder van de openbare ruimte, verantwoordelijk voor voldoende ontwateringdiepte van haar terrein. De gemeente hanteert een ontwateringdiepte onder wegen van ten minste 0,7 m. Dit geldt zowel voor bestaand bebouwd gebied, als voor in- en uitbreidingen. Voor openbare groengebieden en parken zal gestreefd worden naar een ontwateringdiepte van ten minste 0,5 m minus maaiveld.

Definitie structurele grondwateroverlast (paragraaf 4.3.)

Grondwateroverlast wordt als structureel beschouwd als er:

- structureel te hoge grondwaterstanden zijn
- én (meldingen over) structurele aantoonbare nadelige gevolgen zijn (overlast).

Doelmatigheid maatregelen (paragraaf 4.3.)

De gemeente treft maatregelen bij structurele grondwateroverlast voor zover deze doelmatig zijn. Hiervoor wordt een doelmatigheidstoets gehanteerd met de volgende elementen:

- Effectiviteit: met de maatregelen worden de problemen voorkomen of beperkt.
- Kosten: de kosten van de maatregelen staan in verhouding tot de nadelige gevolgen. In de praktijk betekent dit vaak dat maatregelen alleen worden uitgevoerd in samenloop met andere werken.

Ontvangst particulier aangeboden grondwater (paragraaf 4.4.)

Indien de grondwaterstand op het particuliere terrein te hoog is kan het teveel aan grondwater worden aangeboden aan de gemeente, mits aan het ontwateringscriterium wordt voldaan. Grondwater wordt alleen aangenomen als dit doelmatig is. Indien het grondwater -op particulier terrein- zich bevindt op of onder 0,7 m beneden de as van de weg, dan is de gemeente Dalfsen niet ontvangstplichtig.

Grondwatermeetnet: nadere analyse grondwaterstanden in 2015 (paragraaf 5.3.)

Op basis van de meetgegevens vaststellen of daadwerkelijk gebieden met structureel te hoge grondwaterstanden in de gemeente Dalfsen voorkomen.

Meetgegevens grondwaterstanden gebruiken in communicatie (paragraaf 5.3.)

Op verzoek worden bewoners en bedrijven geïnformeerd over de grondwatersituatie in de gemeente.

Onderzoek bij uitvoeringsprojecten (paragraaf 6.2.)

In Dalfsen en in Hoonhorst zit het grondwater voldoende diep. In deze dorpen is een grondwateronderzoek vooralsnog niet nodig. In Nieuwleusen, Oudleusen en in Lemelerveld daarentegen zijn deze onderzoeken gewenst, omdat op veel locaties het grondwater binnen 1 m beneden maaiveld wordt aangetroffen. De initiatiefnemer van de uit te voeren werkzaamheden, dit kan ook de gemeente zijn, moet in Nieuwleusen, Oudleusen en in Lemelerveld aantonen dat:

1. Er geen risico is op een structurele verhoging van de grondwaterstanden, waardoor grondwateroverlast kan gaan optreden.
2. Er geen risico is op een snelle verlaging van de grondwaterstanden nabij grote, monumentale bomen. Een snelle verandering van de grondwaterstand dient te worden voorkomen.

Als de maatregelen gaan leiden tot structureel te hoge grondwaterstanden, zijn compenserende maatregelen nodig. De onderzoeksvraag grondwater is ook nu al onderdeel van de waterparagraaf.

Voorkomen overlast bij nieuwbouw (paragraaf 6.3.)

In de inrichtingsfase wordt het bouw- en woonrijp maken van grond gebaseerd op de ontwateringseisen uit dit grondwaterbeleidsplan. Voor nieuwbouwwijken worden een minimale ontwatering van 0,7 m -mv geëist. Berekeningen van de initiatiefnemer moeten aantonen dat deze minimale ontwateringseis wordt gehaald.

8.3 Format sturing en meting

Denk in:	Betekent:	Toelichting:
Doelen	Beleidskader en toetskader opstellen voor de raad om invulling te geven aan de wettelijke grondwaterzorgplicht	Op verzoek van de raad.
Activiteiten	Doorlopend meten van grondwaterstanden; Vijfjaarlijks de ontwatering in beeld brengen; Klachten grondwateroverlast in beeld brengen	Het over een langere tijd meten van grondwaterstanden is noodzakelijk om onderbouwde conclusies te krijgen over de optredende grondwaterstanden.
Resultaten	Minder tot geen klachten over grondwateroverlast; Inzicht in de optredende grondwaterstanden.	Uiteindelijk is de ideale invulling van de zorgplicht: geen grondwateroverlast.
Indicatoren en meten	Minder dan tien klachten over grondwateroverlast per jaar;	Bijhouden van meldingen; Indien er aanleiding voor is kan er een actieve benadering zijn;
Tijd	Voor 2016.	In 2016 wordt er via het GRP gerapporteerd aan de raad.